

BONDSDAG REFERAAT

Het Lam leeft!!

A.A. Kramer

I. Het Lam volgen

Het is voor mij een hele gebeurtenis om hier te mogen spreken. Toen uw voorzitter, zr. van Dijk, mij opbelde en vroeg om op de vrouwenbondsdag te willen spreken, zei ik bijna onmiddellijk 'ja'.

Weet u waarom?

Ja, u denkt natuurlijk, dat ik direct 'ja' zei, omdat ik het een hele eer vond om op de bondsdag van onze zusters te spreken! Toch is dat niet de reden.

Ja, dat is voor u wat teleurstellend natuurlijk, maar ik moet eerlijk zijn: ik zei niet direct 'ja' omdat ik voor u mocht spreken. Ik zei 'ja', toen zij zei dat de bondsdag dit jaar in de RAI in Amsterdam gehouden werd. 'In de RAI!!!? Mag ik daar spreken?' dacht ik.

Daar zit een verhaal achter. Als kind ben ik namelijk vaak in de RAI geweest. Mijn vader was vertegenwoordiger van motoren, scheepsmotoren. Wij woonden in IJmuiden en daar had hij aan de haven zijn kantoor. 'DEUTZ' stond daar met grote rode letters boven. Om de zoveel jaar had hij een tentoonstelling in de RAI. De scheepsbouwtentoonstelling. En hij had daar dan een stand. Een stand waar een heuse scheepsmotor op stond van wel twee meter hoog. Wij liepen dan een hele dag op de RAI rond. Tussen honderden mensen.

Later ben ik met een vriend verschillende keren naar de 'Motor-RAI' geweest. Dat was een tentoonstelling van brommers en motoren. We gingen per trein en liepen door Amsterdam heen. En altijd weer overviel me de massaliteit. Het asfalt. De vele mensen, die langs elkaar heenliepen, naar elkaar keken. De vele winkels. De seksboetieks. Ja, je liep voor je gevoel midden in de wereld. Wereld van reclame en handel. Van geld en mensen van allerlei kleur. Wereld vol verleidingen. En daar liep je dan: een jongen, die geloofde in God. Een jonge jongen, die christen wilde zijn in een vaak donkere wereld en aan alle kanten die wereld ook voelde trekken. Deel van die wereld, en toch ver ervandaan. In een voortdurend gevecht met de vragen van de wereld en de verleidingen van de wereld.

Want je wilde het Lam volgen.

Achteraf vraag je je vaak af: 'Hoe ben ik daar doorheen gekomen?' Want ik zat niet op een gereformeerde school. Integendeel. De school waar ik op zat, heette het Ichthus-college in IJmuiden, maar van die 'Ichthus' was niet veel terug te vinden. Je zat er midden in de wereld. Op de schoolavonden deden we geen spelletjes of toneelstukjes, maar stonden er in verschillende zalen popgroepen enorme hoeveelheden muziek uit te braken. Zo hard, dat je maag wel een drumvel leek. Verder werd er in de lessen biologie en aardrijkskunde zonder blikken of blozen de evolutietheorie gepresenteerd. De lessen godsdienst gingen over Boeddhisme en Hindoesme of waren zo vrijzinnig, dat niemand er wat mee kon. U voelt wel, lieve zusters, dat die 'RAI' bij mij een heleboel herinneringen losmaakt. De wereld waarin ik ben groot geworden. De wereld waar Johannes ook over schrijft in Openbaring.

Hoe ben je daar doorheen gekomen? Hoe kwam het, dat je naar de kerk bleef gaan, naar vereniging? Dat je 's avonds voor het slapen gaan, uit je bijbeltje las en bad? Dat je het Lam wilde volgen?

Ik denk, dat ik in alle ootmoed moet zeggen, dat ik er niet doorheen gekomen ben, omdat ik zo stoer dat Lam bleef volgen, maar omdat dat Lam mij vasthield. Niet ik had Hem, maar Hij had mij vast. Ik was in zijn Naam gedoopt en Hij had mij een vader en moeder gegeven, die mij heel warm over Hem vertelden. En zij namen mij mee naar de kerk, waar je over Hém hoorde, die ons zo liefhad, dat Hij voor ons mens wilde worden en sterven aan een kruis. Die offerlam wilde zijn. Over een Vader die écht rechtvaardig is en heel barmhartig.

Ik ben er niet doorheen gekomen, maar Hij heeft mij er doorheen gehaald. Gedragen. En nog.

Nu is er over dat Lam heel veel te zeggen. Veel meer dan we vanmorgen kunnen doen. En ook over dat volgen van het Lam. Want misschien is dat wel de mooiste en diepste typering van het leven van een christen: een christen is iemand, die het Lam, die Jezus wil volgen, waar Hij ook gaat. Ik wil daar graag wat over zeggen, over wat dat Lam voor je betekenen mag in je concrete leven.

De lijn van de Schrift

Eerst even de lijn van de Schrift, want dat offerlam is een hoofdlijn in de Schrift.

Dat begint al in het paradijs. Daar heeft de slang, de satan kans gezien om de mens achter zich te krijgen. De hemel moet vol verdriet toezien, hoe Adam en Eva de slang volgen.

Maar dán al belooft God: die satan gaat er een keer aan, zijn kop wordt vermorzeld, en mijn kinderen zullen mij weer vertrouwen en liefhebben. Er komt een mens, die de slang zal overwinnen.

Dat Lam komt dan terug in de geschiedenis met Abraham, in Genesis 22. Abraham, die zijn zoon Isaak moet offeren op de berg Moria. Maar u weet: op het laatste moment stopt de HERE dit offer en geeft Abraham een ander offerdier in de plaats van zijn zoon: Isaak mag leven.

Abraham zei dat al, toen hij met zijn zoon Isaak de berg Moria beklom en Isaak aan zijn vader die vreselijke vraag stelde: "Vader, hier is het hout en het vuur, maar waar is het lam ten brandoffer?" Toen zei Abraham al: "De HERE zal Zichzelf voorzien van een lam ten brandoffer, mijn zoon." Zo gingen die twee samen de berg op.

En dat wonderlijke gebeurde ook: Abraham mag Isaak losmaken en ziet dan achter zich een ram met z'n horens vastzitten in het struikgewas. Abraham kan hem zomaar pakken, vastbinden, slachten en offeren op het altaar. De HERE zorgde zelf voor een lam ten brandoffer. Ja, en vele eeuwen later blijkt, dat Abraham woorden had gesproken, waarvan hij de diepte niet had kunnen peilen. Dan sterft Gods eigen Zoon op Golgota bij Jeruzalem. Op dezelfde plek als waar eens het altaar van Abraham gestaan heeft. Op de berg Moria. Jezus was het Lam.

De HERE had Abraham beproefd en tot op de bodem van Abrahams hart gekeken en Hij zag daar een diep vertrouwen. Op Golgota stierf Gods Zoon en zo liet Hij ons tot op de bodem van zijn hart kijken: Hij is volmaakt betrouwbaar.

Dat Lam zie je ook weer terug bij de uittocht uit Egypte. U weet wel hoe bij de tiende plaag de joden een lammetje slachtten en het bloed van het lammetje aan de deurposten smeerden. Overal waar bloed aan de deurposten zat, ging de doodsengel aan de huizen voorbij. Het grote feest, het Paschafeest, was het feest dat ieder jaar werd gevierd om die wonderlijke redding te vieren. En ieder jaar werden er dan honderden lammetjes geslacht en gegeten.

Dat Lam zie je terug in de offers die de joden brachten op het tempelplein. Schuldoffers en brandoffers voor zonden die ze hadden gedaan. In plaats dat zij zelf stierven, stierf dat lammetje voor hen.

Later zal de profeet Jesaja ruim 500 jaar voor de geboorte van Christus profeteren over een man die zal sterven voor het volk (Jes. 53). Hij zal lijden en sterven als een offerlam. Jesaja schrijft: 'Hij werd mishandeld, maar hij liet zich verdrukken en deed zijn mond niet open; als een lam dat ter slachting geleid wordt, en als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed hij zijn mond niet open.'

Er is één evangelist, die het motief van het offerlam heel duidelijk doortrekt: de apostel Johannes. Hij schrijft: Als Johannes de Doper Jezus ziet komen bij de Jordaan, dan zegt hij: "Zie, het Lam van God, dat de zonden van de wereld wegneemt." En vooral Johannes geeft op allerlei momenten aan, dat het Paasfeest is in Jeruzalem. En als Jezus sterft aan het kruis op Golgota, laat Johannes aan alle kanten doorschemeren, dat Jezus aan het kruis hing op het Paasfeest. Terwijl de joden druk bezig waren om voor hun lammetje te zorgen voor het paasfeest, het bevrijdingsfeest, had God al gezorgd voor het échte Paaslam voor de échte Bevrijding: Gods Paaslam, Jezus van Nazaret, dat stierf vlak bij de tempel op de berg Moria. Gods Paaslam, dat pas écht Bevrijding zou brengen.

Ja, en daarna, in zijn boek Openbaring, schrijft hij voortdurend over dat Lam. Het Lam dat staat als geslacht. Het Lam, dat de boekrol van de geschiedenis mag openen. Het Lam, dat vereerd wordt. Het Lam, dat de draak heeft overwonnen. Het Lam, in wiens boek des Levens je kunt staan. Het Lam, dat je kunt volgen. Het lied van het Lam: een overwinningslied. Het Lam, dat de Koning der Koningen is. Het Lam, dat ons op de aarde zal verlichten. Steeds weer dat Lam, Jezus Christus.

U begrijpt wel, dat met die benoeming 'Lam van God' alle nadruk valt op het offer, dat Hij voor ons gebracht heeft. Het offer waardoor onze schuld is weggedaan.

Dat is de lijn van de Schrift over dat Lam.

De lijn in ons leven

Dan nu: wat betekent het concreet, wanneer je dit Lam volgt? Heel veel. Even kort een paar dingen op een rij:

1. Door dat Lam weet je dat je voor God heel veel waard bent. De apostel Petrus zegt in zijn eerste brief (hoofdstuk

1:18,19): '...wandelt dan in vreze de tijd van uw vreemdelingschap, wetende, dat gij niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, zijt vrijgekocht van uw ijdele wandel, die u van de vaderen overgeleverd is, maar met het kostbare bloed van Christus, als van een onberispelijk en vlekkeloos lam.'

U bent de HERE dus heel veel waard! Zijn liefde voor u is zo sterk, dat Hij het liefste wat Hij had, voor u overgaf. Denk dus nooit, dat u waardeloos bent.

Door het Lam te volgen, blijf je dat zien.

2. Het Lam volgen, betekent ook dat je dicht bij het Lam blijft en dat de vergeving binnen handbereik blijft. Je hebt een rein geweten. Verlost van schuld.

Er zijn mensen, die een hekel aan de kerk hebben. Die zeggen: "De kerk is een plaats waar altijd maar over zonden gepraat wordt. Om somber van te worden. De kerk is een plaats waar je ervoor betaalt om een schuldgevoel te krijgen".

Is dat zo? Hoe ervaart u dat?

Nou, op zichzelf is het waar: in de kerk wordt over zonden gepraat. We horen de wet. We horen dus ook wat we verkeerd doen. Als Johannes op Jezus wijst, die bij de Jordaan komt aanlopen, dan heeft hij het inderdaad over zonden: 'Zie het Lam van God, dat de zonden van de wereld wegneemt'.

Weer die zonden. De vraag is alleen: *hoe* wordt er over zonden gepraat? Waarom? Om mensen een schuldcomplex aan te praten? Om mensen depressief te maken en somber?

Nee, integendeel. Om mensen juist van hun schuldgevoelens te helpen bevrijden. Om naar Jezus te wijzen, die de schuld van de wereld wegneemt. Er wordt over zonde en kwaad gesproken, omdat die zo ontzettend veel stukmaken. Egoïsme, overspel, leugens, haat, wat maken die niet veel stuk!? Gelukkig maar, dat er een plek op deze aarde is waar al dat kwaad bestreden wordt.

Dát is de kerk: een plek waar er vergeving te krijgen is. Waar je geen schuldcomplex krijgt, maar waar die schuld van je schouders afgenomen wordt. Want schuld is een zware last. En veel wachtkamers van therapeuten en psychologen worden bevolkt door mensen met zware schuldgevoelens. En ze kunnen er nergens mee naar toe. Niemand die ze van hen afneemt. Er zijn dus buiten de kerk veel meer schuldcomplexen dan binnen de kerk. Schuldgevoel om wat je je vriend aandede. Schuldgevoel, omdat je je baby'tje liet aborteren. Schuldgevoel, omdat je drankprobleem je huwelijk stukmaakte en je kinderen je niet meer willen zien. Schuldgevoel, omdat je in de oorlog de verkeerde kant koos en een laffe verrader werd. Schuldgevoelens, omdat je te hard reed en dat kind schepte....

Er zijn zoveel schuldgevoelens in de wereld en niemand die het van je afneemt.

Nee, in de kerk horen geen schuldgevoelens meer te zijn. Wel schuldbesef. Geen schuldgevoelens. Want daar is vergeving. Genade. Een God, die tegen je zegt: "Ik vergeef je. Denk maar niet meer aan wat voorbijging. Ik maak je rein. Kijk, het Lam dat je zonden wegneemt."

Iemand zei dat ook eens zo tegen een christen: "Eigenlijk hebben jullie, christenen, het maar makkelijk. Want jullie kunnen met jullie fouten en spijt, met jullie wrok en schuld naar God toe. Wij niet. Wij lopen met al onze mislukkingen rond tot aan onze dood. En de vraag is of we er daarna ook nog mee rondlopen."

Vergeving is zoiets machtigs! Dat je echt vrij bent. Geen wroeging of spijt, die je maar blijven aanvreten. Vergeving is misschien wel wat mensen het meest nodig hebben. Vergeving van God en vergeving van elkaar. Die vind je in de kerk. De kerk van het Lam.

3. Het Lam volgen, betekent ook dat je altijd dicht bij Hem blijft. Elke dag, ieder uur, zodat je ook ieder moment naar Hem toe kunt om vergeving en steun te vragen.

Want door in het Lam te geloven en in zijn offer voor u, kreeg u vergeving en daardoor een rein geweten. Hebreëen 9:14 zegt, dat toen uw 'geweten gereinigd werd van dode werken.' Toen had u rust. U had vrede met God.

Door het Lam te volgen, dicht bij Hem te blijven, blijft die vrede ook. Tenminste, wanneer je in je gebed steeds weer naar Hem toegaat en vergeving vraagt. Als je dat niet doet, blijft er steeds meer vuil in je geweten achter en dat vertraagt en bezwaart de omgang met God. Dat herkent u denk ik wel: als er verkeerde gedachten zijn, als u verkeerde dingen gedaan hebt, is het moeilijk om naar God toe te gaan. Je gebed wordt oppervlakkiger of verdwijnt zelfs. Je bent de vrede kwijt. Net als met een mooi ijzeren zwaard. Als daar een druppel water op valt, gaat dat plekje roesten, wanneer je die druppel niet direct weghaalt. Zelfs het scherpste zwaard kan roesten door één druppel. Als je de druppel echter direct wegneemt met een doek, blijft je zwaard glanzend en scherp.

Zo is het ook met de zonde: wrijf die direct weg met het bloed van het Lam. Dan blijft je omgang met God heel goed en een bron van steun en blijdschap. Dat zal u ook des te meer kracht geven om met de zonde te vechten. Een bezwaard geweten maakt de omgang met God zwaar. Denk aan David in Psalm 32: zolang hij zijn zonde niet beleed, leek zijn leven

een woestijn en God ver weg. Maar toen hij alles had beleden en God hem vergeven had, kwam de zon en het geluk in zijn leven terug.

4. In Openbaring beschrijft Johannes het Lam 'staande als geslacht'. Hij staat! Hij leeft!

Dat betekent, dat Hij de dood heeft overwonnen en dat de nieuwe wereld zeker komt. Te midden van alle vijandschap en lastering en spot. Te midden van het geweld van het beest uit de aarde en de zee worden er in de hemel al overwinningsliederen gezongen! Dat betekent: de overwinning ligt al vast! Die is zeker. En er komt een nieuwe wereld. Weet u: het christelijk geloof is het enige geloof, dat echt zekerheid geeft. Echte zekerheid. Geen enkele godsdienst of levensbeschouwing geeft zoveel zekerheid.

Weet u waarom? Omdat iedere religie of levensbeschouwing zegt: 'Je wordt gered door je manier van leven! Als je goed leeft, komt het wel goed. Wát je gelooft of wáár je voor staat, is niet zo belangrijk: leef als een goed mens en het komt wel goed.'

Mensen gaan rekenen en vergelijken. Zo van: 'Er zijn zoveel miljoen mensen op deze aarde. Ik leef aardig goed en doe niemand kwaad. Ik zal echt niet verloren gaan.' Maar u voelt wel: je bent nooit écht zeker. De sluipende vraag kan zomaar terugkomen: 'Maar leef ik wel goed genoeg?' Je weet, ondanks al je gereken, nooit zeker of het goed komt.

In het christelijk geloof kun je wel absoluut zeker zijn. En weet u waarom? Omdat je daar verteld wordt, dat je gered wordt door het leven van een ánder. Van Jezus Christus, Gods Zoon. Door hoe Hij leefde. Door hoe Hij stierf. Door Hem weet je, dat je geliefd bent bij de Vader. Denk aan het slot van Romeinen 8: 'Niets kan ons scheiden van de liefde van God, die is in Christus Jezus.' Niets. En er wordt heel wat opgenoemd, hoor!: dood noch leven, engelen noch machten, heden noch toekomst, noch krachten, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel....

Er zijn mensen, die bang zijn om te vliegen. Zij hebben vliegangst. Onzeker. Maar ja, soms moet het er toch van komen. Als je kinderen in Canada wonen....

Wat doen mensen dan vaak? Dan gaan ze rekenen. Zo van: per jaar zijn er een paar honderdduizend vluchten op aarde. Een heel enkele keer stort er eens een vliegtuig neer. En dan vaak ook nog ergens in het oude Oostblok waar ze de vliegtuigen slecht onderhouden. Dus: dan kan ik de kans wel wagen.

Maar ja, helemaal zeker ben je toch nooit. Stel je voor, dat je vliegtuig toch crasht!!

Zo kun je ook rekenen over je leven: dit heb ik gedaan, dat juist niet. Dat was fout, maar die en die goede daden staan daar weer tegenover. Ik heb wel beter geleefd dan mijn vrienden. Beter dan Jan, die zijn vrouw en kinderen heeft laten zitten voor een ander.... nee, ik heb het nog niet zo slecht gedaan. Het zal wel goed komen straks, als ik voor God sta. Het christelijk geloof geeft zekerheid. Daar wéét je, dat het goed komt als je voor God staat. Want God kijkt dan niet naar jouw leven en sterven, maar naar het leven en sterven van het Lam, dat jij volgde. En dat Lam crasht nooit. Het staat als geslacht. Het komt dus goed.

Wat wilt u: rekenen of zeker weten?

II. Overwinnen door het bloed van het Lam

Nog iets over dat Lam: want wat is het opvallende aan dat Lam? Dat het zo kwetsbaar is. Zo weerloos. Zo zwak te midden van het geweld van draken en beesten, die het op dat Lam gemunt hebben.

Hoe kon dit Lam dan toch overwinnen? Hoe komt het eigenlijk, dat wij zoveel vertrouwen stellen in een Lam? Te midden van duivels geweld, spot, beesten, draken uit de aarde en de zee, volgen wij een Lam? Is er iets weerlozer dan zo'n lammetje?

Of, de vraag anders gesteld: hoe komt het dat wij vertrouwen in de kracht van Iemand die zelf aan een kruis gestorven is? Iemand, die om ons te redden van de dood, zélf stierf?

Het lijkt op deze situatie: je bent in het water gevallen en dreigt te verdrinken. Maar - gelukkig! - er springt iemand in het water om je te redden. Maar wat blijkt: hij kan niet zwemmen en verdrinkt! Hoe kun je nu van de dood gered worden door Iemand, die zelf slachtoffer van de dood wordt?

Openbaring 12 geeft daar meer licht op. Daar wordt in één visioen bijna heel de heilsgeschiedenis zichtbaar. Johannes ziet in een visioen een groot teken aan de hemel: 'een vrouw met de zon bekleed, met de maan onder haar voeten en een krans van twaalf sterren om haar hoofd. Zwanger en schreeuwend in haar pijn om te baren.'

Dit is het volk van God. Israël. Israël, dat de Messias van God voortbrengt.

Daarnaast ziet Johannes een ander teken: 'een grote rossige draak, met zeven koppen en tien horens, en op zijn koppen zeven kronen....'

Dat is satan. Satan, die door al die eeuwen heen bezig geweest is om de mens, Israël, bij God vandaan te verleiden. Satan, die er alles voor over had dat dit Kind niet geboren zou worden. Die klaar staat om het kind te verslinden zodra het geboren wordt.

U voelt wel: de partijen zijn heel ongelijk verdeeld. Die machtige draak tegenover die barendende vrouw. Want wat is kwetsbaarder dan een vrouw die een kind krijgt en ineenkrimpt van pijn?

Maar gelukkig: God zelf grijpt in! Wanneer het Kind geboren wordt, de Messias, dan beschermt Hij het kind en brengt het in veiligheid in de hemel. De hemelvaart. De vrouw wordt door God in de woestijn bewaard.

Ja, en dan gebeurt er nu iets heel bijzonders: als het Kind in de hemel komt, komen er in de hemel hemelse legers in beweging. Michaël en zijn engelen gaan oorlog voeren tegen de draak en zijn duivelen. De draak, de satan, zal het Kind hebben willen volgen om het alsnog in de hemel te kunnen vernietigen. Maar dán wordt hij tegengehouden en na een hevige strijd op aarde geworpen.

Satan mag niet meer in de hemel komen, nu de Koning in de hemel is.

Alleen, je vraagt je af: waarom komen die hemelse legers nu pas in actie? Waarom hebben Gods engelen niet al in het begin, in het paradijs, ingegrepen en de satan vernietigd? Ze waren er al die tijd toch al? En God was toch altijd al veel machtiger dan satan? Satan is ook maar een engel, een schepsel. Eén woord van God is toch al voldoende om satan te vellen? Dit hangt samen met de vraag: wat is de macht van satan? Waarom kon hij nog in de hemel komen? En waarom pas niet meer, toen Jezus zijn offer op Golgota had gebracht als Lam van God?

Kort gezegd: satans kracht is, dat God zo rechtvaardig is en trouw. Want wat is satan? Hij is een aanklager. Hij verleidt tot zonde en klaagt aan bij God. Zo wil hij ons onder het oordeel trekken. Zoals in het paradijs: God had tegen Adam en Eva gezegd, dat zij zouden sterven wanneer zij van de boom der kennis van goed en kwaad zouden eten. Satan verleidt hen ertoe om te eten en ongehoorzaam te zijn. Daarna klaagt hij hen aan bij God.

Zo doet satan ook bij Job: door tegenspoed en lijden wil hij Job God vaarwel laten zeggen. Een verleider en aanklager. Want hij weet, dat God rechtvaardig is en doet wat Hij zegt. Dat is in feite satans kracht: God is rechtvaardig en liegt niet. Als Hij zegen belooft, geeft Hij die. Maar als Hij straf in het vooruitzicht stelt, geeft Hij die ook, wanneer je die verdient. Daarom kon Jezus ons ook redden van de dood door zelf te sterven: Hij droeg onze straf. Zo werd de aanklager overwonnen door het bloed van het Lam. Zijn offer is onze winst. Zo worden wij niet alleen verlost door genade en barmhartigheid, maar ook door recht.

Dat is Golgota: Jezus voldeed aan het recht van God. We hebben van plaats gewisseld: Jezus, Kind van God, zonder zonden en dus met alle recht op leven. En wij, zondaren, zonder recht op leven. Door Hem zijn wij Gods kinderen en ontvangen wij alles van Christus: vrijspraak, eeuwig leven, een erfenis etc. En Hij ontving wat wij hadden moeten ontvangen: eeuwige dood.

Zo overwon Hij de satan en zijn rijk door zijn bloed. Wie dit Lam volgt, heeft een Advocaat. Een Voorspreker. Dat is ook precies wat de HERE al in het paradijs had voorgezegd: eens zal een kind van Eva de kop van de slang vermorzelen (Gen. 3:15).

En aan het einde van de Bijbel komt dat weer terug: de satan wordt vernietigd. Nu al heeft hij een enorm stuk terrein verloren: de hemel. Nog even en hij kan en zal ook niet meer op aarde komen. Dan wordt de aarde nieuw en rein. Dan zullen we het aangezicht van God zien en zal het Lam ons verlichten. Eeuwenlang.